

U P U T S T V O

o obavezi blagovremenog podnošenja PDA prijave elektronskim putem upotrebom kvalifikovanog elektronskog potpisa

Ovim uputstvom su navedene najznačajnije zakonske odredbe koje regulišu obavezu podnošenja PDA prijave i rokove za podnošenje iste, kao i obavezu ispravnog popunjavanja podataka u PDA prijavi, kao i prekršajne odredbe odnosno sankcije zbog postupanja koje je suprotno važećim zakonskim aktima iz oblasti popunjavanja i podnošenja PDA prijave.

S tim u vezi podsjećamo da svako lice koje je upisano u Jedinostveni registar obveznika indirektnih poreza dužno je podnositi blagovremeno i ispravno popunjavanje poreske prijave do dana donošenja rješenja kojim se obveznik briše iz Jedinostvenog registra obveznika indirektnih poreza ili mu se oduzima ID broj, bilo po službenoj dužnosti ili po zahtjevu.

Obaveza podnošenja i tačnog popunjavanja podataka u poljima PDA prijave

Poreski period obračuna akcize takođe obuhvata jedan kalendarski mjesec, i prema članu 27. Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" broj: 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 i 50/22) dužnost obveznika je da obavezu nastalu po osnovu akcize prijavi u periodu kada je i nastala. Takođe svi registrovani akcizni obveznici, po isteku poreskog perioda takođe su dužani da prijave sav akcizni promet u PDA prijavi, obračunaju akcizu i podnesu akciznu prijavu UIO **do 10. u narednom mjesecu po isteku poreskog perioda** bez obzira na to da li je obavezan platiti akcizu u periodu za koji je prijava podnesena.

Odredbama člana 34. Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" broj: 50/09, 80/11, 48/12, 74/14, 85/17, 04/18, 3/21, 62/21 i 85/22) propisano je, između ostalog, da je poreski obveznik dužan izvršiti mjesečni obračun za izvršeni promet akciznih proizvoda i isti dostaviti u prijavi akcize na obrascu PDA, koji je zajedno sa Uputstvom za popunjavanje prijave akcize sastavni dio ovog Pravilnika. Zatim, odredbe ovog člana Pravilnika propisuju da se iznosi navedeni u poljima na PDA prijavi iskazuje su u decimalnim brojevima zaokružanim na dvije decimale. Prema istom članu Pravilnika propisano je da je poreski obveznik **podnosi PDA prijavu elektronskim putem upotrebom kvalifikovanog elektronskog potpisa** a što je uslov da obveznik posjeduje kvalifikovanu elektronsku potvrdu izdanu od ovlaštenog tijela.

Imajući u vidu neophodnost propisivanja načina postupanja prilikom podnošenja prijave upotrebom kvalifikovanog elektronskog potpisa, podsjećamo da je dana 02.06.2023. godine objavljeno Korisničko uputstvo za elektronsko poslovanje sa Upravom za indirektno oporezivanje uz korištenje kvalifikovanog elektronskog potpisa u Službenom glasniku BiH" broj: 40/23, kojim su regulisani uslovi za elektronsko poslovanje sa Upravom za indirektno oporezivanje (u daljem tekstu: UIO) za elektronske usluge koje UIO pruža obveznicima indirektnih poreza u okviru poslovnih procesa iz njene nadležnosti uz upotrebu kvalifikovanog elektronskog potpisa, zaključivanje ugovora i sistem ovlaštenja u korištenju elektronskog poslovanja (u daljem tekstu e-poslovanje).

Potrebno je napomenuti da su odredbama člana 2. Uputstva definisani izrazi koji su koriste ovim Uputstvom u svrhu korištenja kvalifikovanog elektronskog potpisa: korisnik, ovlašteno lice, zastupnik za regulisanje e-poslovanja sa UIO i zastupnik.

Glava II ovog Uputstva definiše uslove i način zaključivanja ugovora između korisnika i UIO. Odredbom člana 3. stav (1) je propisano da kvalifikovana elektronska potvrda je potvrda koja sadrži podatke propisane Zakonom o elektronskom poslovanju i koju je izdao ovjerilac koji ispunjava uslove propisane tim Zakonom, po postupku koji obuhvata identifikaciju korisnika prilikom izdavanja potvrde. Dok je stavom (4) istog člana ovog Uputstva definisano da kvalifikovani elektronski potpis je elektronski potpis zasnovan na kvalifikovanoj elektronskoj potvrdi. Napominjemo da se stavom (5) ukazuje da elektronski dokument potpisan kvalifikovanim elektronskim potpisom, u skladu sa odredbama Zakona o elektronskom potpisu i Zakona o elektronskom dokumentu, ima jednaku pravnu važnost i dokaznu snagu kao i svojeručno potpisani papirni dokument. Odredbe člana 4. propisuju uslove i način zaključivanja ugovora odnosno međusobna prava i obaveze korisnika i UIO u vezi korištenja informacionog sistema za e-poslovanje sa UIO.

Glava III propisuje sistem ovlaštenja odnosno svrhu sistema ovlaštenja i radnje koje UIO obavlja u sistemu ovlaštenja. Svrha sistema ovlaštenja određuje poslove administriranja ovlaštenja učesnika u postupcima e-poslovanja sa UIO. Odredbama člana 7. ovog Uputstva regulisana su ovlaštenja korisnika, a odredbama člana 8. ovlaštenja zastupnika za regulisanje e-poslovanja sa UIO. Odredbama članova 9. i 10. Uputstva propisan je način prijave i odjave zastupnika za regulisanje e-poslovanja sa UIO, a odredbama članova 11. i 12. defmisan je način prijave i odjave zastupnika.

Obavještavamo vas da je u prethodnom periodu Uprava za indirektno oporezivanje je izgradila infrastrukturu javnih kriptografskih ključeva (Public Key Infrastructure – PKI) i kao ovjerilac u smislu Zakona o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj: 91/06) prisutna je kao ovjerilac koji pruža usluge izdavanja kvalificiranih elektronskih potvrda, pod imenom Ovjerilac UIO. Od 12.05.2021. godine Ovjerilac UIO je upisan u registar ovjerilaca u Bosni i Hercegovini koji se vodi pri Uredu za nadzor i akreditaciju ovjerilaca.

Shodno prethodno navedenom, na **internet adresi Ovjerilac UIO** odnosno na linku **<https://ca.uino.gov.ba/bs/index.html>** možete pronaći sve informacije vezane za usluge korisnicima koje pruže Ovjerilac UIO: postupak izdavanja kvalificiranih potvrda, instalaciju i upotrebu kartica, projemenu statusa potvrde i deblokadu kartice.

Napominjemo da Ovjerilac UIO vrši izdavanje kvalifikovane elektronskih potvrda fizičkim licima i fizičkim licima zaposlenim u pravnom licu.

Budući da je propisano da se prijava podnosi elektronskim putem upotrebom kvalifikovanog elektronskog potpisa, u nastavku teksta predstavljamo sažeti postupak izdavanja kvalifikovane potvrde fizičkim licima zaposlenim u pravnom licu kako slijedi:

1. Ovlašteni predstavnik pravnog lica popunjava, potpisuje i dostavlja sljedeće: zahtjev za izdavanje kvalificirane potvrde za potrebe pravnog lica, Ugovor o pružanju usluga Ovjerioca Uprave za indirektno oporezivanje, prilog Ugovora sa spiskom zaposlenih kojima se izdaje kvalificirana potvrda i ovjerenu fotokopiju izvoda iz sudskog registra.
2. Ovjerilac UIO pravnom licu na osnovu spiska zaposlenih i vrste usluge elektronskom poštom dostavlja predračun po važećem cjenovniku usluga Ovjerioca UIO. Nakon ispunjavanja finansijskih obaveza i sklapanja ugovora o pružanju usluga, pristupa se obradi pojedinačnih zahtjeva zaposlenih u pravnom licu.
3. Svako fizičko lice sa spiska zaposlenih popunjava, potpisuje i lično donosi sljedeće: zahtjev za izdavanje kvalificirane potvrde za fizičko lice povezano s pravnim licem i ovjerenu fotokopiju identifikacionog dokumenta.
4. Nakon provjera identiteta, izdaje se kvalifikovana elektronska potvrda svakom fizičkom licu. Ovjerilac UIO potpisuje ugovor o izdavanju i korišćenju kvalificirane

elektronske potvrde sa svakim fizičkim licem, vrši izdavanje kvalificirane elektronske potvrde za korisnika i priprema paket za preuzimanje (potvrda na smart kartici, čitač kartica, potreban softver za instaliranje).

Zakonom o postupku indirektnog oporezivanja („Službeni glasnik BiH“ broj: 89/05 i 100/13) uređen je postupak utvrđivanja, naplate i kontrole indirektnih poreza i poreski prekršaji. Odredbama člana 63. ovog Zakona određeno je da se podaci i činjenice, navedeni u prijavi samooporezivanja, ispravama, obavještenjima i bilo kojim drugim dokumentima koje podnese lice koje ima obavezu poštovanja propisa iz oblasti indirektnih poreza, smatraju istinitim prijavama obveznika te da se mogu ispravljati samo dokazivanjem suprotnog.

Članom 41. Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini propisani su prekršaji i novčane kazne u slučaju neispunjavanja obaveza u pogledu akcize, odnosno da svaki akcizni obveznik koji činjenjem ili nečinjenjem napravi prekršaj podliježe novčanoj kazni za učinjeni prekršaj. U stavu (2) ovog člana Zakona određeno je da će poreski obveznik biti novčano kažnjen u iznosu od 300 KM u slučaju kada ne podnese prijavu akcize u roku iz člana 27. ovog Zakona. Stavom (3) istog člana Zakona propisano je da će se i odgovorno lice u pravnom licu kazniti novčanom kaznom u iznosu od 300 KM.

Članom 57. stav (1) Zakona o postupku indirektnog oporezivanja je propisano da je razrez indirektnih poreza unošenje poreske obaveze poreskog obveznika za zakonom određeni poreski period u evidencije UIO. U stavu (2) tačka c) istog člana je propisano, u slučaju nepodnošenja poreske prijave od strane poreskog obveznika, razrez poreske obaveze će se vršiti na osnovu poreske prijave i ostalih poreskih dokumenata koje UIO donosi u ime poreskog obveznika, a koji se automatski proizvode u elektronskim sistemima UIO. Postupanje u slučaju nepodnošenja poreske prijave je regulisan i odredbama člana 10. Uputstva o načinu postupanja sa prijavama za porez na dodatu vrijednost i prijavama akcize i razrezom poreza po službenoj dužnosti („Službeni glasnik BiH“ broj: 27/19).

Na kraju napominjemo da se obaveza podnošenja PDA prijave elektronskim putem upotrebom kvalifikovanog elektronskog potpisa odnosi na sve obveznike akcize neovisno od statusa podjele na „velike“ i „male“ poreske obveznike, te da je ista stupanjem na snagu Korisničkog uputstva za elektronsko poslovanje sa Upravom za indirektno oporezivanja uz korištenje kvalifikovanog elektronskog potpisa omogućena, te se još jednom obveznici akcize pozivaju da ubuduće PDA prijave podnose elektronskim putem upotrebom kvalifikovanog elektronskog potpisa.